

tíðindablaðið

sosialurin

Telefon 1 18 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritaksstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

oddagrein

Trivni og trygd

SEKTIN á um ein hond ríkur her. Ein fingur har. Ella ein eitran eina aðrastaðni. Hetta tykist vera hugsunarháttur blaðstjóra Dagblaðsins. Hann hevur í skrift og talu fleiri ferðir talað at almenna stovninum, sum kallast Arbeidseftirlitið, og lastað hann fyri at vaksa seg stóran og máttmiklan.

Tað kemur tí ikki óvart á dagblaðs-lesaran, tá blaðstjórinn um uppskotið hjá landsstýrinum um eina solidariska eftirløn m.a. skivar: »Partur av rentuni verður etin upp til undirgraving og øvundarpolitikk («trivnað, menning og tryggleika», »skeiðvirksemi« o.s.fr.). Landsstýrið ynskir fólksins peningaogn til at svansa við ávís sosialistisk endamál, sum bara ikki kunnu de-finerast«.

SAMBÆRT uppskotinum skulu 5 prosent brúkast til endamál, sum skulu skapa trygd og trivnað. T.d. hevur Arbeidseftirlitið í ávisan mun skapt trygd, og trygd kann eisini skapa trivnað. Skeiðvirksemi kann elva til, at fólk eru betur før fyri at luttaka í tí fakliga arbeiðinum. Og tað fakliga arbeiðið hevur higartil ført til betri sáttmálar — betri arbeiðs-viðurskipti og betri løn.

JAVNAÐARFLOKKKURIN vil als ikki vera pírin, tá tað snýr seg um pening til slík endamál. T.d. til skeið fyri verkafólk, ella lønararbeiðarar sum heild. Tað eru ikki hesi, sum hava gingið longst í skúla og tí notið tann ágóðan, samfelagið kann bjóða í dag. Og Javnaðarflokksins politikkur hevur verið at útbyggja Arbeidseftirlitið, hóast tað ikki er fólkaflaksins ynski, so tryggin og trivnaðurin verður størri.

HVUSSU nógvar arbeiðskaðar Arbeidseftirlitið hevur forðað, ber ikki til at gera upp í tølum. Men tiltøk á arbeiðsplássum og upplýsing skuldu elvt til tryggari arbeiðsumhvørvi og sloppið okkum undan vanlukkum. Upplýsingar um vandamikil evni skuldu forðað móti sjúkum. Og alt hetta fyrbyggjandi virksemi skuldi í longdini lætt um hjá heilsuverkinum. Men tað skilir blaðstjórinn á Dagblaðnum ikki. Men fjøldin av føroyska verkafólkinum skilir tað!

-n

Blákross og »Dagur«

Bert ein litil viðmerking til »Dagur«, so er liðugt við skrivning hjá mær hesaferð. Í fyrsta umfari helt eg tað kundi ikki vera sami persónur, sum hevði skrivað alla greinina í Sosialinum 07.04.88, undir kjak og meiningar.

Av gomlum royndum av at skriva vilt tú vera ókendur, men um tú altíð skrivar so óhøviskt, so mást tú rokna við, at skrivningin fær avleiðingar.

Tú kanst ikki hava eina-rætt til bæði at siga tina hugsan til almenningin og so afturat geva tær loyvi til at nevna fólk við navni og vera so ónærsligur, undir dulnevndi. Hatta kemur ikki undir sakligt kjak. (Sitat hjá tær sjálvum).

Tú hevur ongantið verið á Blákross, tað skilst týðuliga, og tú ætlar tær heldur ikki at koma niðan, so leingi Jevgan Bæk er. Tað er spell. Tí vit eru fegin um at hava fingið Jevgan til starvsfólk, hann er fult kvalifiseraður og harafturat væl dámdur bæði av búfólki og starvsfólki. Fyri meg sjálva kann eg svara: Eg kom inn í hetta arbeiði fyri 4 árum síðani, og mær dámar væl.

Eg meti ikki alkoholikaran, sum hann nú verður nevndur, sum nakað fyrbrigdi. Fyri mær er hann/hon eitt menniskja við somu virðum sum øll onnur.

Minnisota-modellið byggir uppá totalt fráhald. Á sama staði stendur Blákross, so tað skuldi

ikki verið so ólíkt.

Tú sigur, tú kanst hómá fanatismu innan kristnu avhaldsrørsluna. Blákross stendur á kristnum støði, og tað stendur fast. Hetta er eitt tilboð, einki trýst.

Sjálv tori eg at siga, at kristindómurin er mitt trygga støði, sum Halga-bók gevur mær lyftu um, at eingin kann taka frá mær.

Annars, hevur tú hug at vita meira um okkum, skalt tú vera vælkominn at stækka inn á gólvíð í Lynggøtu 10.

18. apríl 1988.

Blákrossheimið,
Sólborg Dulavík

Rúsevnmisnýtatar og viðgerðarháttir

Gjøgnum longri tíðarskeið hevur spurningurin um viðgerð av rúsevnmisnýtatarum — og her serliga alkoholmisnýtatarar — verið umrøddur í blaðnum, og ikki er heilt vist, at lesarin av hesari umrøðu hevur fingið rætta mynd av, hvussu nevnda viðgerð ella rættari viðgerðarháttir eru skipaðar/ir umsitingarliga og fíggjarliga.

Um fólk ynskja at fáa hjálp til at fáa tamarhald á rúsdrekkastrupuleikum teirra, eru møguleikarnir fleiri. Her skulu so 3 møguleikar, ið tað almenna letur fígging til, umrøddast, tó so at tann, ið er undir eftirliti og ábyrgd Almannaastovnar verður serliga viðgjörður.

1) At ein kann venda sær til psykiatrisku deild á Landssjúkrahúsinum, annað hvørt til ambulanta viðgerð ella til innleggingar á sama hátt sum øll onnur, ið ikki kenna seg frísk.

2) At ein vendir sær til Blákrossheimið í Lynggøtu í Havn, annað hvørt til innlegging ella aðra viðgerð. Heimidið er sjálvs-og-narstovnur, hvørs virksemi verður góðgjaldt yvir lögtingsfíggjarlógina við heimild í sjúkrahúslóg-gávuni sum stovnur undir sjúkrahúsvirkinum.

Einn og hvør kann venda sær til heimidið, og er viðgerðin fyri tann, ið ynskir hjálp, ókeypis, uttan mun til fíggjarstöðu hansara/hennara.

3) At ein vendir sær til viðgerðarstovnin »Heilbrigðið« á Velbastað til innleggingar, annað hvørt beinleiðis til stovnin ella gjøgnum onnur, ið hava samskipti við stovnin, herundir serliga Almannaastovan og læknar.

Stovnurin er sjálvs-og-narstovnur, ið arbeiðir eftir reglugerð góðkend av Føroya landsstýri, og er fíggjarliga grundarlagið undir stovninum jättan av festum dagsgjaldi fyri hvørt viðskiftafólk við heimild í § 15 í lóg um »almenna forsorg«. Jättanar-myndugleiki er Almannaastovan, sum eisini sambært reglugerðini er eftirlitsmyndugleiki, hvat viðvikur øllum viðurskiptum stovnsins, t.v.s. at Almannaastovan m.a. skal góðkenna fíggjaráttan og roknskap stovnsins og eisini allar starvssetanir.

Um jättan til viðgerð er givin frá Almannaastovuni, er viðgerðin ókeypis.

Virksemið á Velbastað fevnir um avrúsan (8-14 dagar), og verður viðskiftafólkið aftaná avrúsan — treytað av, at viðkomandi er motiveraður til eftirviðgerð — visiterað til eftirviðgerð á stovni í Íslandi (28 dagar).

Eisini kunnu fólk, ið hava verið í viðgerð, og sum kenna tørv á nýggjari viðgerð, koma til Heilbrigðið.

Avgerð um upptøku á Velbastað verður tikin av 3-manna upptøkunevnd, har programmleiðari, lækni stovnsins og eitt umboð fyri Almannaastovuna sita. Somu persónar

avgera, um viðskiftafólk skulu fara til eftirviðgerð í Ísland á stovni, sum Almannaastovan hevur gjørt avtalu við.

Um umboð Almannaastovnar er samdur í upptøku, er tað samstundis jättað at gjalda galdandi dagspris fyri uppihaldið á Heilbrigði til stovnin.

Um Almannaastovan ikki er samsint, kann upptøka ikki fara fram.

Áðrenn Heilbrigðið byrjaði virksemi sitt í desember 1986, hevði Almannaastovan frá byrjanini av 1985 sent fólk til avvenjingar á øðrum stovni í Íslandi, men hevur tað alla tíðina verið eitt politiskt ynski at fáa viðgerðina ella part av henni framda her heima, tá ið málið av avvarðandi myndugleikum (t.e. Almannaastovan og Føroya Landsstýri) varð mett at vera búgvið til tess.

Visandi til sumt av tí, ið hevur verið nevnt í blaðumrøðunum um, nær eisini eftirviðgerðin kann og skal fara fram í Føroyum, t.v.s. á stovninum Heilbrigði, so er at siga, at tað skal hon, tá ið stýrið fyri Heilbrigðið og Almannaastovan eru komin á samt um, at nú er tíðin og umstøðurnar búnar til tess. Um hetta hevur stovnurin og Almannaastovan loypandi samráðingar, samstundis sum karmurin um virksemið annars verður fastlagdur.

At enda skal eg — uttan